

юридичних паперів України та англомовних країн заставляє майбутніх правоохоронців уважніше відноситися до вживання лексико-граматичних структур, характерних для правничого мовлення, дотримуватися етикету спілкування при контактуванні зі співбесідниками.

Ефективності розвитку професійних властивостей магістрів сприяє аналіз та моделювання професійних ситуацій, програвання ситуацій у різних типах рольових і ділових ігор, підготовка усних і письмових доповідей, ведення тематичних словників, розгадування та створення кросвордів. Для активізації сприйняття іншомовного усного мовлення застосовуються інтернет-ресурси (YouTube) та мобільні додатки (News in Levels, Englishdom, British Council: Learn English), у яких розташовано фахові лексичні й граматичні вправи, аудіо та відео. Студенти самостійно обирають рівень для виконання тестових завдань. Результати всіх виконаних вправ коментуються в групі. Прослуховування та перегляд автентичних матеріалів обов'язково аналізується. Магістри обговорюють прослухане та побачене у змінних парах або в малих групах. За допомогою Інтернет ресурсів студенти мають можливість ознайомитися із навчальною діяльністю та роботою правоохоронців англомовних країн, поспілкуватися з магістрами зарубіжних ВНЗ.

У процесі навчання магістрів англійської мови визначено такі методологічні основи розвитку їхньої професійної освіти: систематичність, фахова спрямованість учбової діяльності, активна участь у розвитку професійної освіти. Мотивами формування правознавця як фахівця є: самостійність у виборі навчальних завдань, зацікавленість майбутньою професійною діяльністю, можливість вдосконалювати іншомовні професійні навички. Визначено потреби магістрів у володінні англійською мовою в рамках професійної діяльності: переваги при працевлаштуванні, використання англомовної правничої документації для вирішення робочих питань, комунікація з іноземними партнерами.

Висновки. Різноманітність та різний рівень пропонованих завдань підвищують зацікавленість студентів у вивченні англійської мови за фахом. Систематичне використання традиційних та інтерактивних методів навчання допомагає студентам вдосконалювати навички іншомовного спілкування. Володіння іноземною мовою мотивує студентів до отримання обраної спеціальності. Таким чином, викладання англійської мови магістрам-правоохоронцям сприяє більш якісному розвитку їхньої професійної освіти.

Список використаних джерел

1. Інноваційні технології іншомовної підготовки працівників правоохоронних органів та фахівців із права : матеріали наук.-метод. семінару (Київ, 20 жовтня 2022 р.) / ред. кол.: В. В. Черней, С. Д. Гусарев, С. С. Чернявський та ін. Київ : Національна академія внутрішніх справ, 2022. 63 с.
2. Іншомовна підготовка працівників ОВС та фахівців із права : матеріали XI міжвузівської наук.-практ. інтернет-конференції (Київ, 23 квітня 2021 р.) / ред. кол.: В. В. Черней, С. С. Чернявський, І. І. Романов та ін. Київ : Національна академія внутрішніх справ, 2021. 128 с.
3. Іншомовна підготовка працівників ОВС та фахівців із права : матеріали XII міжвузівської наук.-практ. інтернет-конференції (Київ, 25 травня 2023 р.) / ред. кол.: С. Д. Гусарев, С. С. Чернявський, С. В. Шутенко та ін. Київ : Національна академія внутрішніх справ, 2023. 72 с.
4. Мовна підготовка поліцейських: традиції, перспективи та зарубіжний досвід : матеріали міжнародного круглого столу з нагоди 100-річчя Одеського державного університету внутрішніх справ (Одеса, 04 серпня 2022 р.). Одеса : ОДУВС, 2022. 186 с.

Голда Виноградська,
*аспірантка Інституту професійної
освіти НАПН України, м. Київ (Україна)*

МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ ШВЕЙНОГО ПРОФІЛЮ НА ЗАСАДАХ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА

Вирішення питання підвищення якості професійної підготовки майбутніх робітників швейного профілю (далі – КРШП) залежить від модернізації не тільки змісту, форм, методів, а також від принципів, оптимізації способів і технологій організації освітнього процесу в закладах

професійної (професійно-технічної) освіти (далі – ЗП(ПТ)О), а і переосмислення мети та кінцевого результату професійної підготовки кадрів у співпраці із стейкхолдерами. На основі теоретичного аналізу наукової літератури з проблем розвитку професійної компетентності фахівців швейного профілю на засадах ДПП, змісту їхньої професійної діяльності розроблено модель розвитку професійної компетентності КРШП, як фрагментарно узагальнений аналог складного процесу, відтвореного у наочному вигляді для визначення структурно-функціональних зв'язків об'єкта дослідження, його особливостей, виявлення механізмів удосконалення. Розроблена модель відображає процес розвитку професійної компетентності та складається із чотирьох блоків: *методологічно – цільового блоку, змістового, суб'єктно-технологічного та результативно-оцінювального*, що взаємопов'язані між собою та всіма педагогічними умовами, забезпечуючи прогнозований результат педагогічної діяльності – розвиток професійної компетентності майбутніх КРШП на засадах ДПП.

Методологічно-цільовий блок містить передумову, мету, принципи і підходи, що визначають загальну стратегію формування професійної компетентності майбутніх КРШП і дидактичні принципи (науковості, детермінізму, диференціації, зв'язку теорії з практикою). Передумовою моделі є соціальне замовлення ринку праці на підготовку конкурентоспроможних, всебічно розвинутих фахівців для швейної галузі. Важливо зауважити, що засобом реалізації соціального замовлення виступають освітні результати у системі вимог до професійної компетентності (за трудовою дією або групою трудових дій), сформульовані спільно роботодавцями та освітянами. Мета визначена як створення системи для формування у КРШП професійної компетентності високого рівня на засадах ДПП відповідно до соціального замовлення держави на всебічно розвинутого, конкурентоспроможного, професійного, мобільного та успішного фахівця швейної галузі.

Відповідно до визначеної мети конкретизовано основні завдання, серед яких: формування у КРШП інтересу до професійної діяльності; створення умов для набуття здобувачами освіти теоретичних знань, практичних умінь та навичок під час дуальної форми освіти; прищеплення їм навичок самостійного пошуку навчальної інформації, критичного самоаналізу, адекватної самооцінки ефективності у своїй професійній діяльності.

Суб'єктно-технологічний блок відображає функціонування три суб'єктної взаємодії «освітній персонал закладу професійної освіти (майстри виробничого навчання, викладачі) – здобувачі освіти (майбутні кваліфіковані робітники швейного профілю) – роботодавці галузі», від їхньої тісної співпраці залежить кінцевий результат педагогічної діяльності – підготовка висококваліфікованих робітничих кадрів відповідно до вимог сучасного ринку праці, а спільна взаємодія є потужним джерелом розвитку всіх учасників освітнього процесу. Тут же вказані і компоненти (зміст, організаційні форми, засоби навчання, взаємовідносини між майстрами виробничого навчання (далі – МВН), роботодавцями і здобувачами освіти), що конструюють педагогічну й освітню систему.

Цей блок передбачає: формування професійної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників через їхні суб'єктні властивості; формування позитивних ціннісних орієнтацій на високі стандарти якості праці. Здібності, нахили, творчий і освітній потенціал здобувачів освіти враховуються як при застосуванні теоретичних занять в ЗП(ПТ)О, так і при виконанні практичних занять на виробництві роботодавців галузі. Важливу роль тут мають спільні проекти між стейкхолдерами: розвиток учнівства та наставництва, дуальної форми навчання, спільної розробки професійних та освітніх стандартів, навчальних та освітніх програм, визначенні результатів навчання освітянами з роботодавцями, стажування МВН на підприємствах роботодавців тощо [3, с. 26–27].

Методика реалізації *технологічного блоку* складається із трьох етапів: мотиваційного, когнітивного, діяльнісно-рефлексивного. На мотиваційному етапі ставиться за мету сформувати у здобувачів освіти інтерес до професійної діяльності. Цьому сприяє надання інформації про досягнення інновацій у швейній галузі, позитивний досвід економічно розвинутих країн; налагодження соціального партнерства з підприємствами, перспективи подальшої роботи на престижних підприємствах із високотехнологічними процесами виробництва, можливості кар'єрного зростання у професії. Заохочення КРШП до участі у конкурсах професійної майстерності, олімпіад тощо [1, с. 203]. На когнітивному етапі забезпечується засвоєння

теоретичних знань, що необхідні для реалізації в майбутній професійній діяльності. Для цього важливий зміст навчальних програм з предметів загальнопрофесійної, професійно-теоретичної і професійно-практичної підготовки: матеріалознавства, технологій обробки виробів та теплової обробки, сучасного швейного обладнання, конструювання та моделювання швейних виробів, охорони праці тощо. На діяльнісно-рефлексійному етапі КРШП оволодівають технічними прийомами і способами конструювання та пошиву швейних виробів під час виробничої практики на підприємствах галузі в т.ч. дуальної форми освіти; формують вміння виявляти й усувати брак у виробництві. Перевірка практичних знань дає змогу виявити актуальну, ідеальну самооцінку й оцінку їхніх можливостей.

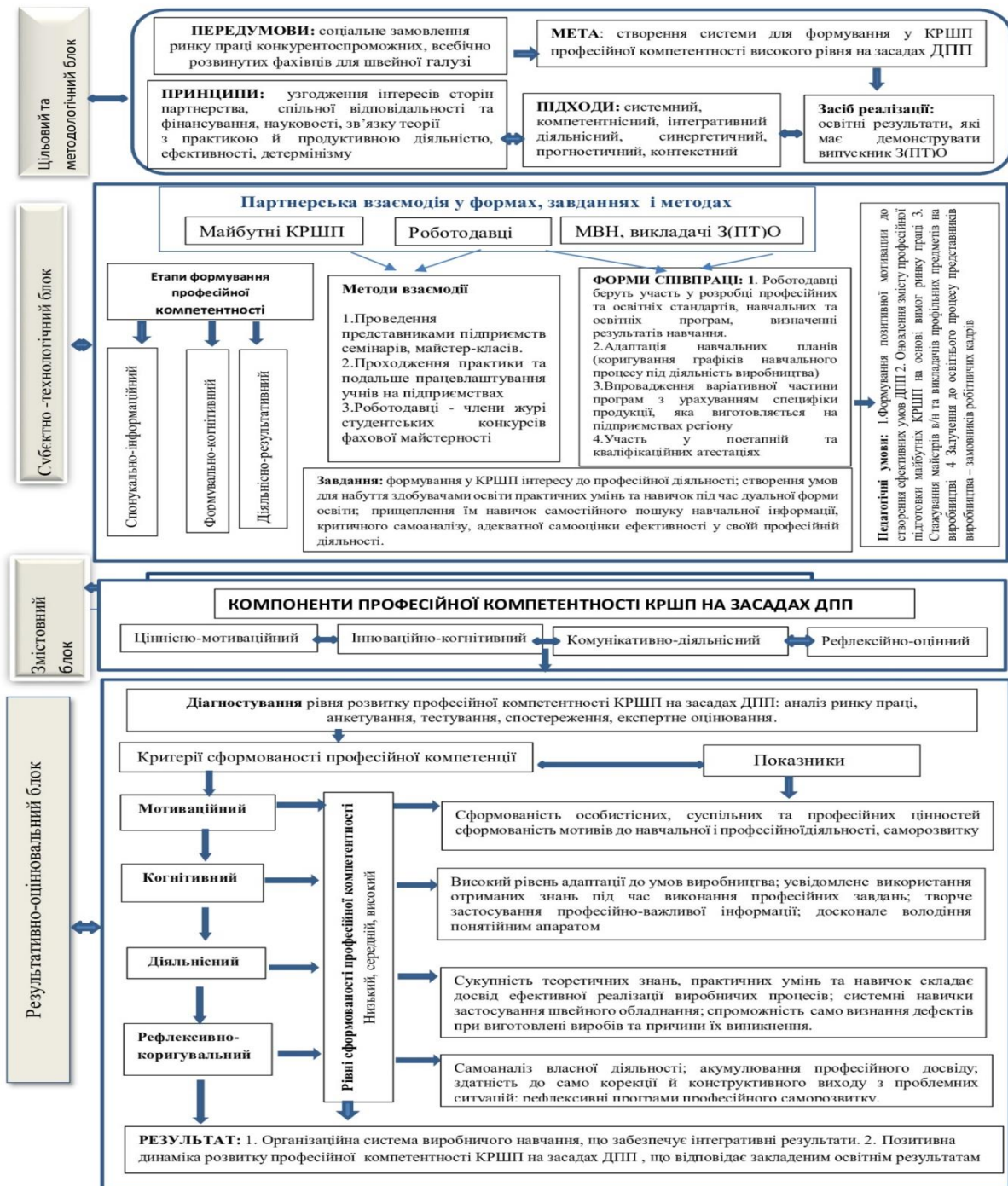

Рис.1. Структурно-динамічна модель формування професійної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників швейного профілю на засадах ДПП у ЗП(ПТ)О

Змістовий блок відображає структуру професійної компетентності, що складається із чотирьох взаємопов'язаних компонентів: ціннісно-мотиваційного, інноваційно-когнітивного, комунікативно-діялісного, рефлексійно-оцінного та розкриває зв'язки між загальнопрофесійною,

професійно-теоретичною, професійно-практичною підготовкою та позанавчальною діяльністю, сприяє системному розвитку професійної компетентності майбутніх КРШП.

Результативно-оцінювальний блок дає змогу з'ясувати зміни у рівнях розвиненості професійно актуальних здатностей професійної компетентності майбутніх КРШП. Провідна ідея здійснення дослідницького пошуку полягає в тому, що розвиток однієї професійно актуальної здатності в змісті професійної компетентності свідчить про розвиток цієї професійної компетентності в цілому. Тому вибір критеріїв розвитку здійснено на основі цілісного підходу, який інтегрує найважливіші характеристики професійної компетентності: зміст компетентності, їх компоненти, суть і структура поняття «професійна компетентність майбутніх КРШП».

Експериментально визначені й теоретично обґрунтовані педагогічні умови забезпечують взаємозв'язок між блоками моделі в процесі розвитку професійної компетентності [2, с. 23]. До педагогічних умов моделі належить: 1. «Формування позитивної мотивації до оволодіння сучасними виробничими технологіями здобувачами освіти» з метою розвитку професійної компетентності майбутніх КРШП на засадах ДПП. 2. «Стажування майстрів в/н та викладачів профільних предметів на виробництві». 3. «Організація освітнього процесу на основі поєднання теоретичного та професійного компонентів». 4. «Залучення до освітнього процесу представників виробництва – замовників робітничих кадрів» [4, с. 128–137].

Таким чином, запропонована структурно-динамічна модель відображає результати проєктування системи розвитку професійної компетентності майбутніх КРШП на засадах ДПП та систематизує практико-технологічні дії щодо цілеспрямованого розвитку досліджуваного феномену.

Список використаних джерел

1. Виноградська Г. Є. Сучасний стан підготовки кадрів для легкої промисловості на засадах державно-приватного партнерства. *Професійна педагогіка*. 2022. 1(24). С. 203–214.
2. Гриценко І. А. Педагогічні умови організації виробничого навчання учнів ПТНЗ швейного профілю : автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.04. Київ, 2007. 23 с.
3. Нікішина О. Інноваційні підходи співпраці з підприємствами легкої промисловості. *Профтехосвіта*. 2011. № 1 (25). С. 26–27.
4. Golda Vinogradska. PEDAGOGICAL CONDITIONS FOR FORMING PROFESSIONAL COMPETENCE OF FUTURE QUALIFIED WORKERS IN SEWING PROFILE BASED ON STATE-PRIVATE PARTNERSHIP PRINCIPLES. *Institute of vocational education of NAES of Ukraine Professional Pedagogics*. 2023. 2(27). P. 128–137.

Поліна Вікторова,

аспірантка кафедри теорії і методики технологічної освіти

Андрій Цина,

д-р пед. наук, професор, завідувач кафедри теорії і методики технологічної освіти

Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

РОЗВИТОК СФЕРИ ПОЧУТТІВ УЧНІВ У ПРОЦЕСІ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ ЗА ВАЛЬДОРФСЬКОЮ ПЕДАГОГІКОЮ

Неперервне оновлення сфери соціального розвитку України в напрямку її демократизації обумовлює суттєві зміни в філософії сучасної освіти, її цілях, завданнях, методах організаційних формах та засобах. Упровадженню європейських освітніх стандартів сприяє пошук альтернативних форм гуманістичної філософії освіти, орієнтованих на створення освітніх ситуацій творчого, спільного опанування вітчизняними та світовими цінностями, у яких становлення інтелектуальної, чуттєвої та вольової сфер розвитку людини відбувається через особистісні переживання [3].

В узагальненому вигляді розвиток сфери почуттів учнів у процесі трудового навчання засобами вальдорфської педагогіки можна уявити за представленою на рисунку 1 схемою.